

(1.) Tantárgy neve: Kertészeti ökonómia (MTBK7028)	Kreditértéke: 4,0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”^{1,2}: elmélet (100%)	
A tanóra¹ típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és óraszám: 3 + 0 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:)</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² <i>(ha vannak):</i> nincs	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): kollokvium (írásbeli) Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ <i>(ha vannak):</i> nincs	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a főbb kertészeti ágazatok szervezési és üzemgazdasági sajátosságait, összefüggéseit, az ágazatoknak a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedését, a mezőgazdasági üzemek főbb gazdasági döntési dilemmáit és döntési elveit. A hallgatóknak meg kell tanulniuk készségi szinten kezelni a ráfordítás- és hozamkategóriákat, a termelés hatékonyságának mérőszámait, annak értelmezését és a hatékonyságnövelés tartaléka feltárásának módszereit. Meg kell ismerkedni a vállalkozási formákkal, azok sajátosságaival, a mezőgazdasági üzemek alapvető termelési erőforrásaival, és az ehhez kapcsolódó menedzsment feladatokkal (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés). Mindezen ismeretek révén a hallgatók képessé válnak az alapvető gazdasági és gazdálkodási fogalmak közötti összefüggések, a gazdálkodási folyamatok és mechanizmusok átlátására, továbbá a gazdasági tervezési és elemzési anyagok értelmezésére, közép-vezető szinten önálló elemzések készítésére. A tárgy tematikája 14 hétre bontva a következőképpen épül fel: 1. Ráfordítás, termelési költség, költségek csoportosítása, önköltségszámítás. A gazdálkodás eredményességének mérése; hozam és termelési érték; jövedelemformák, jövedelmezőség. 2. Hatékonyság és kategóriái, mérések és mutatói a gazdálkodásban. 3. Termelés erőforrásai, azok sajátosságai és hatása a gazdálkodásra, 4. A föld, mint termelési tényező; földtulajdon/földhasználat; földvásárlás, földbérlet gazdasági kérdései. 5. A tőke tulajdonságai, használatával kapcsolatos elvek. A tőke forrásai. A hitel szerepe a gazdálkodásban. Társultuladonosi tőke bevonása és a lízing. 6. A befektetett eszközök szerepe a mezőgazdasági termelésben. Az amortizáció funkciója, elszámolási módjai. 7. A forgóeszközök szerepe a mezőgazdasági termelésben. A forgási sebesség mérése. 8. Emberi erőforrás és gazdálkodásukkal kapcsolatos feladatok. Díjazási formák, személyi jellegű költségek. 9. A főbb gyümölcsstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései I. 10. A főbb gyümölcsstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései II. 11. A főbb zöldségstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései I. 12. A főbb zöldségstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései II. 13. A szőlészeti-borászat piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései 14. A dísznövény-stermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései Az oktatás a legfőbb ágazatokra szorítkozik, és célja, hogy a hallgatók ezen ágazatok tekintetében	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

megismerjék és elsajátítsák az ágazatok alapvető működési sajátosságait, mechanizmusát, szabályozását.
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező: • Üzemtan I. (Szerk: Nábrádi A. – Pupos T. – Takácsné Gy. K.) Kiadó: Szaktudás Kiadó Ház. Budapest, 2008. ISBN 978-963-9736-90-0-Ö; ISBN 978-963-9736-92-4 • Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2 Ajánlott: • Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Szűcs I.) Debreceni Egyetem AGTC. Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-64-5 • Sectorial Economy II. (Szerk.: Szűcs I.). Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2013. (Elektronikus tananyag)
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása • Tisztában van azzal, hogy a kertészeti termesztésben előállított termékek az élelmiszerlánc részét képezik, ezzel kapcsolatban tudja és érti az élelmiszerlánc-biztonság alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait. • Ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági folyamatokat. • Átlátja az egyes kertészeti ágazatokban (dísznövény-, gyógynövény-, gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztés) felmerülő termelési folyamatok sajátosságait, az ehhez szükséges legfontosabb elméleti és módszertani alapokat és a kapcsolódó gyakorlati ismereteket, a kertészeti szakmában alkalmazható vállalkozási menedzsmentismereteket, valamint a termelési folyamatok, az élelmiszerlánc-biztonság és a minőségbiztosítás összefüggéseit. • Ismeri az agrárpolitika és a kertészeti szakpolitikák (támogatási, adózási stb.) alapvető funkcióit és összefüggéseit. b) képességei • A kertészeti ágazatok területén képes a termelést előkészítő és szolgáló eljárások megtervezésére, lebonyolítására, az erőforrások szakszerű elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten. • Képes az agrárgazdaság szereplőinek viselkedését, az agrárium intézményi hátterének formális és informális kapcsolatrendszerét értelmezni, és azt munkája során felhasználni. • Választott kertészeti ágazatában, illetve specializációjában képes az ágazat működését meghatározó szakmai ismeretek rendszerszintű átlátására és értelmezésére. • Rendelkezik vállalkozásszervezési és -irányítási készséggel. c) attitűdje: • Vállalja és hitelesen képviseli az agrárgazdaság, különösen ezen belül a kertészet és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepét, képviseli szakterületének legfontosabb értékeit. • Konstruktívan áll a szakmai kérdésekhez. Kezdeményezőkézség és fogékonyság jellemzi az újdonságok iránt, nyitott az agrártudományok alapvető eredményeinek és jellemzőinek hiteles közvetítésére szakmai és nem szakmai célcsoportok számára egyaránt. • Érzékeny a szakterületével kapcsolatosan felmerülő problémákra, törekszik azok elemzésére és megoldására, együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő szakmai problémák megoldásához. • Nyitott a kertészeti termelésfejlesztés legújabb eredményeinek alkalmazására. d) autonómiája és felelőssége: • Felelősségtudat jellemzi a munkával és magatartással kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normákat, szabályokat illetően. • A döntési és a menedzsment funkciókat önállóan gyakorolja a termelés-szervezeti egységek szintjén. • Felelősséget érez a kertészeti főágazat szerepének erősítésében. • Felelősséggel vállalja szakmai állásfoglalásainak következményeit.
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens, habil, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) <i>(név, beosztás, tud. fokozat):</i> Kovács Evelin, PhD hallgató Dorogi Dóra Anikó, PhD hallgató
Évközi ellenőrzés módja <i>(pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):</i> A tanórák folyamán folyamatosan ellenőrzésre kerül a hallgatók tudásszintje, és a megelőző órák tananyagának elsajátítása. Félévközi számonkérés nincs.
Számonkérés módszereinek részletei <i>(pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):</i> A hallgatók a vizsgaidőszakban írásbeli kollokvium keretében adnak számot a tudásukról. Az írásbeli vizsgadolgozat tematikája a következő: Igaz-hamis kérdések és reláció-vizsgálatok Feleletválasztós kérdések Esszé kérdésed Gyakorlati számítási feladatok A szorgalmi időszak végén egy alkalommal lehetőség van elővizsga megírására, mellyel megajánlott jegy szerezhető.
Az aláírás megszerzésének feltételei <i>(pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):</i> Az aláírás megszerzésének feltétele az órák – tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti – látogatása.
Vizsgakérdések, tételsor: 1. Ráfordítás, termelési költség 2. Költségek csoportosítása 3. Önköltségszámítás. 4. A gazdálkodás eredményességének mérése; hozam és termelési érték 5. Jövedelemformák, jövedelmezőség. 6. Hatékonyság és kategóriái, mérések és mutatói a gazdálkodásban. 7. Termelés erőforrásai, azok sajátosságai és hatása a gazdálkodásra, 8. A föld, mint termelési tényező 9. A földtulajdon/földhasználat; földvásárlás, földbérlet gazdasági kérdései. 10. A tőke tulajdonságai, használatával kapcsolatos elvek. 11. A tőke forrásai. 12. A hitel szerepe a gazdálkodásban. 13. Társtulajdonosi tőke bevonása és a lízing. 14. A befektetett eszközök szerepe a mezőgazdasági termelésben. 15. Az amortizáció funkciója, elszámolási módjai. 16. A forgóeszközök szerepe a mezőgazdasági termelésben. A forgási sebesség mérése. 17. Emberi erőforrás és gazdálkodásukkal kapcsolatos feladatok. Díjazási formák, személyi jellegű költségek. 18. A főbb gyümölcsstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései 19. A főbb zöldségstermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései 20. A szőlészet-borászat piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései 21. A dísnövény-stermesztési ágazatok piaci, munkaszervezési és üzemgazdasági kérdései